

גפי אמיר

אירופה בעשרה ימים או: איך לאהוב סופר

“תואילי לקרוא אותי בשם קורדליה!” אמרה בהתלהבות.
 “לקרוא אותך קורדליה! הזה שמך?”
 “לא, לא בדיוק. אולם הייתי רוצה להיקרא קורדליה, שהוא שם נאה
 והדור כל כך.”
 “סתומים וחתומים לי דבריך. אם קורדליה אינו שמך, מהו אם כן?”
 “אן שרלי,” גמגמה מתוך היסוס. “אבל נא לקראני קורדליה.”
 (“האסופית”, לוסי מוד מונטגומרי, עברית: י. פישמן)

לפני שהמריאו הורי בפעם הראשונה והיחידה מהארץ, שניהם היו בני ארבעים ואני בת שש־עשרה, כתב אבא צוואה. יתמות היא נושא עדין, ואמא ואני עדיין לא לגמרי התאוששנו מההפתחות שלי שחלה רק לפני חודשים ספורים. בבוקר סומר של ראשית החופש הגדול, עדיין לבשתי פיג'מה כששתינו אכלנו ארוחת בוקר במרפסת הסבירה לי אמא שאם חלילה לא ישובו, אבא הכין צוואה והיא מונחת במגירת הגרביים. היא נקטה באותה קשיחות עניינית שהקדישה לפני חודשים אחדים לליבון נושאים מביכים כגון ווסת, הצורך בחזייה שמחזיקה והשימוש בתחבושות היגייניות.

"זה רק אם חס וחלילה וחס, שלא נדע, יקרה לנו משהו," אמרה בדיפלומטיות מבלי לנקוב בשמו של הדבר ההוא. שלא ישמע ובטעות חלילה תעיר אימים יהודים פרוצים, צפונים במחילות. שלא ישלחו חלילה טופר לתכלת בוקר אב התם שלנו. אל זהב חמסין ישראלי שָלוּ.

"מה זה משהו, כאילו, שהמטוס שלכם ייפול?"

"חס וחלילה!"

"תחשבי שנייה בהגיון," לקחתי עוד ביס מהחביתה. "פייר אמא, את באמת מאמינה שלהגיד 'חס וחלילה' יעשה שהמטוס שלכם לא ייפול? זה לא רציונלי!"

"את אל תגירי לי מה כן רציונלי ומה לא רציונלי. רק תדעי לך דבר אחד, שהכנו בשבילך צוואה והיא מונחת בארון הבגדים, במגירה התחתונה. ושלא נצטרך, חלילה וחס. זה הכול!"

"אה, כאילו שאם תגירי עכשיו עשרים פעם 'חס וחלילה'..."

"וזה לא איזה נייר שהולכים ונוגעים, שמעת אותי? תדעי שיש נייר מונח על כל מקרה שלא יקרה."

"ואם במקום להגיד: 'מקרה' תגיד... לא יודעת: 'מחבל יחטוף אותנו לאוגנדה וירצחו אותנו?'"

"אלוהים ישמור! מה איתך?"

"או, נגיד: 'המטוס שלנו יתרסק בהרי האלפים ונצטרך לאכול אחד את השני' או..."

"שומר פתאים, אדוני! שלא תעלי על דל שפתייך, שמעת? על דל שפתייך..."

"אמא, אני בסך הכול מנסה להסביר לך: מילה לא יכולה..."

"את, תעשי לי טובה ואל תסבירי לי." וכבר התרגשה עלינו אחת מסופות הפרצים שבסופן התנצלתי בזעף, דמי הכיס נשללו, נאסר עלי לצאת לכיכר, לצפות בפרק השבועי של "דאלאס" או גם וגם.

אני נאנחת. כי זכותי להיאנח. והשתוקקתי, כי זכותי להשתוקק, וחלוואי אמן שיקרה להם משהו. לא שימותו. שיתפוגגו. כדי שנתן רייק יאמץ או יתחתן איתי. לא החלטתי מה יהיה נפלא יותר: רצייתי להקציף לו

קדם בוואריה בציפוי סירופ שוקולד, שבדיוק למדתי לטרוף בתנועות קיפול עדינות ומרוסנות מבלי לשבור.

*

הוריי טסו לאירופה בטיוול מאורגן. הם יבקרו בשלוש מדינות: הולנד, אנגליה וצרפת. הם יראו את מגדל אייפל וביום המחרת, אחרי התארגנות זריזה וארוחת בוקר קונטיננטלית בבית המלון, ייצאו לשדרות השאנו אליזה ששמען נישא למרחקים. הם יסיירו בין חנויות האופנה הנוצצות שכוכבי הוליווד קונים בהן תדיר ויטעמו באגט צרפתי ששמו הולך לפניו בין מטעמי המטבח הצרפתי. התפעלתי מאירופות המילים ומחופי הפלא. כמהתני שייסעו.

חודש לפני הנסיעה היו אזהרות ונאומים ארוכים על כל הדברים שמותר ואסור. לא לפתוח לזרים. לא לקחת שום חבילה מהדואר. הן עלולות להתפוצץ. ילד מירושלים איבד את היד ככה. לא לעשות שיחות חוץ. לרשום את ההוצאות שלי. לשתות הרבה כי אצלנו מתייבשים חת ושתיים ואפילו בלי להרגיש. הם קנו המחאות נוסעים והידקו שטרות אפורים ורודים וירקרקים שנראו עליזים וזרים כמו קונפטי, בגרביים לקרסול ובחגורה למותניים. הם אמרו שאי אפשר לדעת אם תהיה אפשרות לצלצל, אבל שישתדלו מאוד לכל הפחות לשלוח גלויה. הם קנו בולים ומעטפות דואר אוויר מפוספסות בכחול ובאדום. וידאו שאני זוכרת לא לגעת בדברים שאני מוצאת ברחוב. לנעול גם עם המנעול וגם עם הלשון למעלה. כמובן, לא חלמו לאסור עלי להתאהב עד מעל הראש. מכל הקטסטרופות ההיסטוריות, טיטוס מלך רומי שהחריב את ירושלים, המטוסים המתרסקים, חמלניצקי, שוודים, כייסים וספטמבר השחור, ומה שקרה בנהרייה, ובנירעם, וילד מירושלים, לרחל הטר, לפקיד הדואר ולספורטאים במינכן, לעם היהודי, החמסין, הבצורת, הפוגרום, מעלות, מלון סבוי, חורבן שולי כל כך אפילו לא עלה בדעתם.

*

באפריל, חמישה חודשים לפני שטסו לאירופה, פרסם הסופר שהערצתי, נתן רייק, את הרומן השלישי שלו: "כחל ושרק". בספרייה הציבורית הצהיבו עותקים בלויים של "מרד הנפילים" שהווארד רוארק צחק וצחק בהם, ותור ארוך המתין לנתן רייק. לא היה לי סיכוי.

ביוני, בשבוע הספר, נכנעו הורי והרשו לי לקנות את "כחל ושרק" אפילו שספר כזה, סייגו, שואלים בספרייה ולא קונים. בליל קיץ חם חיבקתי בתור הארוך שהתפתל מול דוכן הוצאת "ברודץ' ערבובת" בהמתנה לחתימת המחבר, את "כחל ושרק". וכשטור הממתינים התקצר ונשף, לטשתי מבט פלצור בסופר שחתם וחתם לאנשים אחרים שעמדו לפני.

עיני הכותב היוקדות נישאו אל קוראיו. הוא חיך, חיוך קל ויבשושי, כששאל: "למי לחתום?" או "עם מי יש לי הכבוד?" לרגע חטוף חלף מבטו ותעה. נותרה רק אישה אחת לפניי, כשהלהבה פתאם שככה, רציתי לרוץ. "עם מי יש לי הכבוד?" נשימתי נעתקה. תורי הגיע. "אלמה ברנט."

נתן רייק כתב בעמוד הראשון: "לאלמה היקרה, קריאה מהנה. שלך בידידות, נתן רייק, שבוע הספר שנת 1979."

במקום לברוח, הלכתי. במקום לדלוק אחריי המשיך נתן רייק לשאול נערות אחרות: עם מי יש לו הכבוד?

כשהגעתי לתחנת האוטובוס הוצאתי את הספר מהשקית בזהירות כי להבת אש תכף תפרוץ ממנו ותכווה את אצבעותיי. כאילו ספר הוא כד ג'יני אטום שבאמת, באמת, אוצר את נפש כותבו ונענה רק לקריאת העיניים הראויות. לא סתם ככה ולא לכולם.

תחילה קראתי את הגב, ("בעט חד... באזמל של מנתחים... בעברית עכשווית ומודרנית... בוחן נתן רייק, יליד 1950, סופר ומחזאי... חתן פרס...") בעמוד הראשון של הספר, לפני ההקדשה שלי, הודפסה הקדשה. ההקדשה האמיתית.

"לענת היפה, שהיא האביב והגשם היורד על העיר, באהבת אין קץ, נתן".

טרקתי את כריכת הספר. שיבלע את ההקדשה הבוגדת הזאת שלו בחזרה לשאול. שקרן.

*

שבועיים לפני הנסיעה לאירופה הגיעו המזוודות, בורקות בשיני אבזמים. נעלי פלדיום להליכה בפארקים המוריקים. כפכפים למקלחות זריות. בגד נוח למוזיאון הטבע בו נחזה באוסף מרהיב ובמומיות של חכמי מצריים. תיק יד לקניות במחיר שווה לכל נפש בכליבו "הרודס", שבו מבקרים הלונדונים לצד תיירים מרחבי תבל. סוודר חם למזג האוויר ההפכפך. נעלי עקב לשייט רומנטי לעת ערב בנהר הסיין החוצה את עיר האורות, הלוא היא עיר האוהבים.

בכל פעם פתחתי וטרקתי את "כחל ושרק" כשההקדשה שלי עדיין נשאה את חיזורון עצבונה בדף השני. בכל פעם צצו המילים שכתב לאלמה. היקרה. בידידות. שבוע הספר. שבוע הספר; כי כבר בהקדשה גידר וסייג את היכרותנו החדשה. שלא תחבוט בכנפיים פראיות ותמריא, תטוס, תדאה ותחרוג גבוה מעל כיכר מלכי ישראל.

בחנתי באריכות את ה־ר' שלו. יקרה, קריאה, רייק. ואת ה־ל' הפותחת. מה היא מסמלת? שעמום? תנופה? אדישות? מרץ? חיבה? חיבה מיוחדת אלי? תשוקה? תשוקה עזה ויוקדת? פיתחתי עניין בגרפולוגיה. שאלתי בספרייה הציבורית מדריכים וספרי־תושייה: "איך לזהות בוגד", "איך לדעת שיש אהבה", "תשוקה, רומנטיקה ומה שביניהן". התקדמתי לחליל ג'ובראן:

"אין לאהבה שאיפה אלא להתגשם". "כל מילותינו פירורים שנפלו משולחן מחשבותינו". העתקתי את המילים לנייר קלף ושרפתי את קצותיו בלהבת הגז. מפני שלא ידעתי מה עוד לעשות בהן, הדבקתי אותן לקיר. גיליתי את סוזן פוליס־שוץ ושיננתי את הספרים שלה: מילים על ידידות

ומילים על אהבה. גם אותן הדבקתי לקיר: "החיים האלה הם שלך. קח את הכוח. לבחור מה שברצונך לעשות. ועשה זאת היטב. קח את הכוח. לאהוב בחיים את מה שברצונך לאהוב. ואהוב זאת בכנות!" חשבתי שזה גאוני. ואז קראתי את ההקדשה שלי ואת ההקדשה האמיתית, המודפסת, בעמוד שלפני: "לענת היפה, שהיא האביב והגשם היורד על העיר, באהבת אין קץ, נתן". ענת הלכה ושכחה. ענת היא לא אביב ולא גשם. ומה גשם. מה גשם מה, אני האביב. הגשם. הלילה. אני הבוקר. מה היא, מה? והחיים האלה הם שלי. עשי זאת היטב.

*

כשאמא שאלה איך הספר וביקשה לשאול אותי, התחלתי לקרוא למרות האותיות שהיו עדיין חמוצות ומרות. העדפתי לחכות שההקדשה החורגת והבאושה שלו תנשור בסוף. אבל עוד יותר גרוע להשאיל. זה ביני לבינו. פרטי. ואי אפשר לסבול שאצבעות אחרות יעלעלו ושמיילים ייאותרו. ויסתדרו, שסימני הפיסוק ומספרי העמודים יישמעו לקריאת עיניים זרות. לקחתי את העיתון השני מהערימה והתחלתי להיזהר מכייסים ומעיניים קוראות ובוועלות שיפקיעו מה שמוען בשבילי ודוור רק אלי.

קראתי את "כחל ושרק" בקוצר רוח ובבדקנות חמוצה וחשדנית, קריאה מנדטורית. מתי לתפוס אותו. אם לא את הסופר שמקדיש בדפוס לענת, אז טעות. קראתי והגהתי, מפני שאם נפלה טעות או נשמטה מילה, היא שייכת למי שמוצא ולא למי שהסופר התכוון. סופרים מתכוונים, סופרים מחברים ומקדישים, אבל לפעמים נאבד משהו. בטעות. ולאבדה אין בעלים. לנתן רייק לא נאבד דבר. חיפשתי ולא מצאתי. הגיבור, עמי, היה בדיוק מי שרציתי לפגוש. גבר החלומות שלי. בפעם הראשונה חבקתי דבר כזה: גבר החלומות. שאלתי את אמא אם היה לה פעם גבר חלומות. היא צחקה לעצמה.

בסוף הספר כמעט סלחתי לו. כתבתי לנתן רייק מכתב ארוך ויפה. כתבתי שחשבתי הרבה ולדעתי עמי הבין שאלו החיים שלו ולקח לעצמו

את הכוח לבחור. הוספתי שלעתיים קרובות אני מרגישה בודדה, בדיוק כמו עמי, אך לדעתי ישנם בעולם שני סוגי בני אדם: ישנו הסוג שגורם לדברים לקרות אך ישנם האחרים, מהסוג הנוסף, שמתבוננים מהצד. זה היה משפט ששאלתי קצת מספרה של סוזן פוליס־שוץ וקצת מג'ובראן, אבל שיניתי. ניסיתי להבהיר שגם אני האביב וגם אני הגשם היורד על העיר. העתקתי את המכתב לנייר מכתבים. כשבישמתי אותו הוכתם הנייר והעתקתי הכול מחדש. מדי יום בדקתי את תיבת הדואר. אחרי שלושה ימים פתאום צלצל ה.

”שלום, משפחת ברנט? את אלמה בבקשה.”

”כן? מדברת.”

”אלמה, כאן נתן רייק.”

הוא השתתק לרגע בהתחשבות כדי לאפשר לי לקרוס ולהתעלף. אחר כך גיחך ואמר שזה אחד המכתבים היפים שקיבל. אני מסקרנת אותו, אמר באגביות. לא סקרנתי אף אחד אף פעם עד אז. ואז שתק.

”הלו?”

לבטא ”נתן” נראה נועז מדי, נמהר ואינטימי, כמו השם המפורש. לא העזתי. ”רגע, בובה, רעש, רחש, לחש, סמך, סמך, מם, וקשקוש.” ניסיתי לקחת סיגרייה והטלפון עף לי מהיד, ”הסביר. הוא שאל אם ארצה להיפגש בקפה ”רוול” ברחוב דיונינגוף בתל־אביב. ”מתי?” שאלתי בכמיהה. לא ידעתי אם זה גיחוך או רעש.

*

בפגישה – הייתי מודאגת ואז מאושרת כשנתן רייק איחר ברבע שעה, הלב שלי פעם במהירות מסחררת כל כך, שאלמלא ישבתי הייתי קורסת על הרצפה – שאל נתן רייק אם קראתי את ”ג'ונתן ליווינגסטון השחף”.

”סופר מעולה!” אמרתי. אפילו לא שמעתי עליו.

הסופר נתן רייק קרן אלי.

”אז תגידי... למה בעצם זה הרשים אותך?”

"טוב, "אלתרתי, "אני פשוט חושבת שכל אחד צריך, כאילו, לזכור שהחיים האלה הם שלו ו... אתה יודע, לקחת את הכוח, כאילו, לבחור? אני מתכוונת, לבחור מה שברצונך לעשות ולעשות זאת היטב, לדעתי."

נתן רייק נראה מופתע. "בהחלט, "אמר ובהה בי במבט אומד.

"מה?" מלמלתי על אף שהגוף שלי ניחש כבר מה "מה" ורק אני עוד לא הבנתי. "כאילו, נראה לי שצריך לאהוב בחיים את מה שברצונך לאהוב ולאהוב זאת בכנות כזה?"

הוא הצית סיגריה, הנהן. הוא פלט ענן עשן מחשמל בפני. אמר שהוא מת על הראש שלי. שאני חמודה אמיתית ושאל איזה עוד סופרים אני אוהבת.

"סוזן פוליס-שוץ."

"די, אל תהיי זבלנית! בבקשה! הקיטש הנחות הזה?" צעק. מבטים הוסבו לעברנו.

"תבטיחי לי שאת לא נוגעת בזה יותר!"

"כן! מבטיחה."

"לא, אבל אלמה, "הסופר נתן רייק הנמיך את קולו כשהתקרב, "את נותנת לי פה מילה, כן?"

"בטח!"

הנהנתי והוא העניק לי חיוך מקסים. קרנתי לכבודו. שתקנו. ואז עדיין שתקנו. הסרתי בקפדנות שערה מהחולצה שלי. עדיין שתקנו. הוא הביט בחלון. הבטתי בחלון. ואז בוזג שלידינו.

"נראה לי שמילים זה סתם פירורים שנפלו משולחן המחשבות שלנו, אתה לא חושב?"

"מממ... אז תגידי לי, אלמה, יש לך חבר?"

"מה, לי? לא."

"את עובדת עלי. אני מוכן להתערב שאת דלוקה על מישהו."

"איפה, הבנים בכיתה שלי דפוקים."

נתן רייק אמר שהוא חולה עלי ושאני בובון אמיתי. הוא צחק כשדיברתי, ולא אמרתי שום דבר מצחיק. הוא אמר שאני מסקרנת. בוגרת לגילי.

שהכתיבה שלי במכתב רליגיוזית. ועכשיו, כשאני אומרת לו את הרעיונות היפים והמורכבים שלי, ברור עוד יותר כמה אני רליגיוזית. אמרו לי כבר שאני רליגיוזית?

"רליגיוזית" זה שמנה? רציתי להיות יפה, לא רליגיוזית.

בסיום הפגישה נתן רייק הזמין אותי לסדנת הכתיבה שלו.

"כמובן," אמר והביט בעיניי, "אנחנו עושים מבחנים בדרך כלל. אבל את, מותק שלי, נראית סיפור אחר לגמרי. את נראית לי כמו אחת שיודעת לכתוב מהכוס. האם אני צודק, אלמה?"

נפערתי. נתן רייק פרץ בצחוק.

"חולה, חולה עלייך," אמר והסתלק, משליך חמישים לירות על השולחן ומתעלם ממחאתי המבועתת.

בבית ביררה אמא איך היה. סיפרתי שדיברנו על ספרים. ושנתן רייק הזמין אותי לסדנת הכתיבה שלו והוא חושב שאני מתאימה אולי להיות סופרת, אמא. כן, באמת, הוא באמת אמר.

"מה את סחה?" קראה וביקשה בחומרה לא להתלבש עליו ושלא יתחילו לי עכשיו כל מיני ג'וקים בראש. כן?

"אני לא. אמא, תגידי: מה זה רליגיוזית?"

"איפה שמעת את זה?"

אמרתי שקראתי. אולי ב"העולם הזה"? אולי שם כתבו על דוגמנית שהיא חתיכה רליגיוזית? או מה זה רליגיוזית?

"אני לא יודעת אם יש כזו מילה."

"כן יש. היה כתוב שהיא רליגיוזית ומסקרנת."

"מי?"

"הדוגמנית. ענת נדמה לי. אמא..."

"נו, מה?"

"אבל תהיי אובייקטיבית: נגיד שלא היית מכירה אותי ולא היית הבת

שלך ונגיד כזה שסתם היית כזה רואה אותי נגיד במקרה ברחוב."

"ונגיד, ונגיד, נגיד. נו?"

"אז היית מסקרנת אותך?"

”מסקרנת?! מה יש פה להסתקרן?”

”אז אם כאילו נגיד היית הולכת ברחוב ולא היינו מכירות?”

”מדוע שאחשוב עלייך אם איננו מכירות!?”

”אוף, אמא! אז כשאת כן מכירה אותי.”

”אני חושבת שאת צריכה להיות יותר מסודרת, לשים יותר דגש על

השיעורים, במיוחד בחשבון ובאנגלית,”

”אבל לא כאלה דברים. אני מסקרנת? אני יפה, נאה, רגילה?”

”יופי זה דבר פנימי, ואילו היית תלמידה קצת יותר טובה ויותר

מסודרת, ומקפידה לאכול, כפי שאני שוב ושוב אומרת, יותר ירקות ופירות

ופחות שטויות, היית יכולה להראות נחמד מאוד, מפני שפנים נאות בסך

הכול יש לך.”

על סיפון המעבורת שתיקחנו דרך תעלת למנש מצרפת נוכל להשקיף

על האי הבריטי שנגלה לעינינו לראשונה. עם נחיתתנו על אדמת הממלכה

הבריטית ייקחנו האוטובוס לעיר הבירה, לונדון. את יומנו הראשון

באנגליה נפתח בתצפית על התמוזה ובית הנבחרים.

*

הילה הגיעה לפגישות סדנת הכתיבה כשגלגליות הדוקות לרגליה

ברצועות אדומות. את תרגיל הבית שנתן רייק הטיל עלינו: לכתוב טקסט

עם הזרה, הקריאה בטון הדיקלום המרצין שבו קראו בבית הספר מדי

אביב: ”יזכור עם ישראל ויתברך בזרעו ויאבל על זיו העלומים.”

נתן רייק שתק לפני שקולו נבע, לחשני, ”אני לא צריך את תיאורי

הטבע.” וגבר לשיטפון בוץ: ”וגם לא את החלומות המזוינים שלך,

בובון. חלומות משעממים את הקורא. ולא מזיז לי כמה את חושבת שהם

מורכבים.” עכשיו צעק.

קינאתי שלה הוא קרא ”בובון” וריחפתי כשביקר אותה. בפירת

החדר מישהו צחק מבוועת. נתן רייק עט על הצוחק. ירון. עמדתי

במילה שנתתי לנתן רייק. לא נגעתי בסוון פוליס־שוץ. זכרתי אותה

עליפה. ירון היה מסוג בני האדם שעושים. העולם הזה היה שלהם. ואני מהסוג השני.

"ירון, חמוד, תעשה לי את זה, אתה! בוא נשמע," ביקש נתן רייק.

ירון כחכה.

"הזרה מאת ירון אללוף."

נתן רייק נע קלות.

"היה זה יום גשום והכביש עמוס במכוניות ובנוסעים ממהרים," קולו רעד. "צמתה של דנה מושלכת הייתה לה על כתפה ומחשבותיה נדרו להן מהטרמפ שתפסה חזרה מהבסיס לבית המצפה לה. הנהג הזר שנאות להסיעה העדיף להאזין לשידור הרדיו, אך דנה לא מצאה עניין בדיווחי החדשות והניחה למחשבותיה להתפורז ולמבטה לבהות במכונית הסמוכה. לפתע חשה במגע יד הלופתת את ברכה.

לבה התכסה באחת צינה קפואה! אך מייד התעשתה והשיבה לעצמה את עשתונותיה.

'היי, חוצפן שכמותך! מה אתה חושב לעצמך?' קראה דנה ברוגז ובתקיפות, 'שלא תעז לשלוח לי ידיים, אתה שומע? נבל!'
'סליחה,' גמגם הנהג שהעניק לה טרמפ במבוכה, 'סלחי לי, אך הן תראי, אני נכה. לצערי, זו הפרוטזה שלי שנגעה בכך ולא יכולתי לחוש בכך. נפצעתי,' התוודה חרש, 'בקרבות הפריצה לירושלים.'

לחייה של דנה האדימו כסלק. 'אתה גיבור ואני הרי האשמתך לחינם!' עיניה הכחולות והיפות מלאו בדמעות חמות שזלגו על לחיה מבלי שתוכל עוד לעוצרן. 'אנא,' גמגמה בנימת תחנונים, 'אנא, חייל גיבור, סלח לי.'

"ואו," מלמלה הילה.

נתן רייק התמקד בעט הפרקר השחור שלו.

"טכני," העיר.

"טכני," חזר וגנח. הוא עצם לרגע את עיניו, לפני שהסביר: "אני לא שומע פה תשוקה. הוא מלטף לה את הברך, אוקיי? זוג סגור במכונית, אחלה? אינטימיות. רומנטיקה. ואתה מתאר לי ארוטיקה כאילו... כאילו זה

רשימה למכולת... בחייאת ראבק, ירון! אני מבקש. תרביץ את זה עכשיו,
אבל ברגש. אבל מהלב,

– "עכשיו?"

– "אי אפשר לכתוב עכשיו פתאום..."

– "נכון, נתן! אי אפשר!"

לא האמנתי שהם מתוככים איתו. אני לא יכולתי אפילו לקרוא לו
בשם. מה שאילץ אותי לא לפנות אליו לעולם מפני שלהגיד "נתן רייק"
נשמע מטופש ורשמי.

"אפשר," נהם נתן רייק, "תן לי עוד פעם את התיאור והפעם אני רוצה
שיעמוד לי. קאם און, שוט."

החדר נרעש.

"אני מחכה..."

"נתן, אבל אני לא מבין מה אתה רוצה."

"אני לא רוצה שתבין, מתוק. אוקיי? תעשה לי את זה מהלב. אתה
איתי, ירון? ... קדימה. תתחיל, עכשיו, כן! כיתה!" רעם נתן רייק כשהמיה
נרגשת התאבכה במחאה, "בלמו, תודה! ירון!.. אני מקשיב. תן גז, הוא
מלטף לה את הרגל ו...?"

"לא יודע... אולי 'וידו נעה'?"

"מה אתה, שואל או כותב?"

"אני, אה, כותב...?"

"אם אתה כותב, יימח שמך, תכתוב, כוס אממו, תכתוב! אינעל ראבק,
בתשוקה, בפאשן, מהלב!" שאג נתן רייק בתסכול, מתאמץ לגבור על צחוק
האימה, "תכתוב! לא בחוסר ביטחון! אני מאוד מבקש אותך, אל תהיה לי
פה נקבה, בסדר? אני מבקש! אם אפשר. אתה מסוגל?"

"לא."

הצחוק פסק באחת. ירון, חיזור, בהה.

"הבנתי," אמר נתן רייק, "חברים, מישוה מוכן להמשיך?"

"מישהו פה מסוגל להמשיך?"

עיניו הלוחשות סרקו את החדר לשווא.

ירון גרף את מחברת הכתיבה שלו והשליך אותה לתיק. "שב, נהם נתן רייק. "מה יש לכם? מה?! תלמדו אחת ולתמיד להגיד כוס, פות, תלמדו לתאר רגש." הוא נשמע מפציר, משוע ונזקק שרציתי להאכיל אותו, לכתוב בשבילו ולהקציף לו בוואריה, השתוקקתי עד שהתפלג לי מבט נכסף. פתאום אמר, "אלמה, גם את, אלמה." העולם התכנס כולו בעיני השוקולד שלו. ובסוון פוליס-שוץ. ושני סוגי האדם שיש בעולם. נתן רייק השליך בסוף את הפלצור ואני הייתי חייבת. "להלטה אחז בירכיה, כשהניחה לידו לטפס מברכה לעור הלבן והרך עד לתחתוני הכותנה הלבנים שלבשה," אמרתי באומץ.

"נהדרת! תמשיכיו!"

"ידו חדרה, מעיזה, מבעד לתחתונים וליטפה את ה..."
השתתקתי.

"לא לפחד," הפציר הסופר נתן רייק.

אבל לא ידעתי. לא היה לי מושג את מה מלטפת היד. אף יד לא טיפסה מברכי אף פעם. הגעתי לקצה העולם.

"אלמה, את לא מסוגלת להגיד 'כוס'?" תבע נתן רייק בתסכול כשנאלמתי. מבטו סבב אותנו, "אתם צעירים מדי בשביל להיות כל כך פוריטאנים."

"כ... "חירפתי את נפשי בטעות ונבהלתי כל כך, שהעמדתי פנים שזה היה רק שיעול.

נתן רייק נעץ בי מבט. בכמיהה? בייאוש? בתחנונים? לפני שהחלטתי נקשרו לבזו. אל תעשי טובות.

"כוס," אמרתי באימה. נכנסתי לשוונג. "ידו חדרה דרך תחתוניה לכוס שלה, אצבעו ליטפה ברכות את הכוס שלה, היא גנחה בהנאה, שפתייה נפשקו ולשונה הוורודה ליקקה אותן כשלפתה בתשוקה את פרק ידו והחדירה את אצבעותיו פנימה, 'עוד', התחננה, 'עוד'..."

המשכתי בהתלהבות: כוס, דגדגן, רטיבות, שערות ערווה, אנחות, גניחות. פטמות. אומנות מספריית "רמדור" ומורות תמות מהוצאת מ.מזרחי. ג'יין אייר, סקרלט אוהרה ורט בטלר. כולל הווארד רוארק,

שעדיין צחק. הכול ביחד: סנדי ודני 'You're the one that I want', ומשחר עד לילה לא ישקוט, לא ירגיע, הגן. פקחתי את עיניי. אפילו לא הרגשתי שנעצמו. אבל עכשיו פקחתי אותן בפעם הראשונה לתהילה. למחיאות הכפיים, להסכמה, לאמן. לחיוך הקל של נתן רייק ולחום מבטם של חמישה-עשר התלמידים והתלמידות בסדנה שלנו, נשמתי עמוק וחייכתי אליהם בביישנות מסוחררת.

אני מתפתחת. ההסברים המחוספסים משיחת הווסת שבו וצלפו. אני מתפתחת. זה טבעי. זה נורמלי. אני צומחת. זה ביולוגי. ככה זה בגיל הזה, טיפש-עשרה, שומעים מוזיקה בקולי-קולות, מתפתחים ומתפתחות. עד לקצה רחוב גיבורי הגטו מתפתחת. עד אברשה המנוח מחרישה אוזניים וכולם שומעים.

"טוב מאוד, אלמה. חברים, לחזור על התרגיל, נראה בשבוע הבא."
נתן רייק כיתף את התיק שלו והתפוגג.

כולם עדיין בהו בי, מוקסמים. חייכתי חיוך זוויתי ומתנצל למחצה:
אוקיי, כן. לא צריך לעשות כזה עניין. בואו לא נתרגש כל כך?
"שרמוטה".

רק אז הבנתי. זו לא הייתה תהילה. מה שראיתי היה חלחלה ובוז. אספתי בהלם קר את הקלמר וטפחתי על הניירות כנגד השולחן כדי שיהפכו לערימה.

"בטח," אמרה הילה, "תעשי את עצמך חירשת. למה לא? את זונה, אלמה. אין לך שום כבוד עצמי. תתביישי לך. חתיכת שרמוטה. זה מה שאת."

הילה הידקה את אבומי הגלגליות האדומות ועקפה אותי כששייטה לדלת, מסכלת את התכנית שלי לצאת בכבוד ליילל בחוץ. "חכי שנייה," ירון החווה מולי פנטומימה של סימן הקאה לפני שמיהר אחריה.
"החדירה את אצבעותי!" צרח מישוהו במסדרון וצחק שאג בתשובה.

בתחנת האוטובוס האטה לידי מכונית לבנה.

"מה, מחכה?" שאל נתן רייק. זה נשמע מלגלג ומחמיא, כמו כל דבר שאמר לי. כאילו אני מפקששת, טועה ושוגה, אבל שגיאה מקסימה. כאילו לחכות לאוטובוס זה חמוד ולא סתם מעשה רגיל שכולם עושים. השתדלתי לרוב להבין איפה טעיתי, אבל רק כדי להצליח לשוב ולטעות מפני שזה כל כך מצא חן בעיניו. עכשיו רציתי לא להיות. להיאבד באמת, שאף מגיה לא יוכל למצוא.

נתן בהה בי. "נתת את כולך היום," אמר. התמקדתי במרפסת הבניין מעבר לכביש.

"בואי, בובון. ניקח אותך הביתה."

פרץ החביבות הקים אותי לתחייה. "לא, תודה... זאת אומרת...

לא צריך... באמת, האוטובוס שלי עוד שנייה מגיע."

"חאלס, אלמה. כנסי, נו. כנסי כבר. די..."

פתחתי את הדלת במבוכה ובציטנות והתיישבתי.

"מה?"

"מה 'מה'?"

נתן רייק חייך והשתלב בתנועה. משכתי את הקוקייה, פיזרתי את השיער והתרווחתי במושב של ענת, שהיא הגשם היורד על העיר וזו שאותה הוא אוהב, והקדיש לה. אני זאתי שקריאה מהנה. בידידות. שבוע הספר. כבר לא הייתי יפה יותר. לא חמודה. לא רליגיוזית ולא מסקרנת. אצבעותיו של נתן רפרפו על כפתורי הרדיו "היה זה יום גשום והכביש היה עמוס נוסעים טרודים," חיקה פתאם את קולו של ירון בפאתוס מתנשף. הצחוק התפרץ לי בצווחת ענות.

"והגבר שישב לידה העדיף להאזין לרדיו!" קרא נתן במצוקה תיאטרלית, גנחתי מרוב צחוק, זה הפך למצחיק יותר. נתן לכד את רשת ג' וכשהקולות הגבוהים של הבייג'ז רעמו במכונית:

"Here I lie

In a lost and lonely part of town"

נעשה הכול פתאום נינוח ויכולתי להיות איתו נתן, כשגחך:

"והיא לא מצאה עניין בדיווחי התנועה!" "איך לעזאזל קראו לה?
 אנה?" וכששר, עם רשת גימ"ל:
 "Holding you
 Loving you, loving you
 Tragedy"
 "תשירי, 'It's tragedy', נתן נגח את כתפו בכתפי.
 "נורא נוחים פה הכיסאות," אמרתי באימה.
 "לאבא שלי יש מכונית יותר קטנה. היה לו דה־שבו אבל עכשיו החלפנו
 בדיוק לסובארו..."
 "כמו לחצי מדינה. הא־הא..."
 "מאוד נהנית מהשיעור היום. אה, בעצם כבר אמרתי לך..."
 על מה ענת, שהיא האביב והגשם היורד על העיר, מדברת איתו? גם
 לענת הוא שותק ככה? רק ספרים הוא מקדיש לה או מקדיש לה בכלל?
 ואיך עשתה שככה היא, גשם?
 אמרתי שזה כאן, וממש תודה. נתן בלם בין הצללים האפלים של
 הבוגנוויליה למשוכות צבר הפרא.
 "אז פה את גרה?"
 "כאילו, דקה מכאן. זה ממש בסדר, באמת שאתה לא צריך..."
 "לכולם את אומרת לזרוק אותך ושזה ממש בסדר?"
 בצומת מאחור צפר מישוהו בזעף.
 "סליחה. רק לידך אני נהיית ככה. אוי, נתן. הוא מתעצבן באמת,
 אמא'לה, בוא ניסע. בבקשה, תיסע."
 הנהג מאחור התקדם לעברנו ודפק על שמשות החלון בצד של נתן.
 התכווצתי במושב כשנסע ישר בחושך. אמרתי את שמו. בפניי. קראתי לו.
 אמרתי: כוס. ואמרתי "ידו לפתה בתשוקה" ו"החדירה".
 "הנה, זה פה. ממש תודה. תודה, אז."
 "זהו? את כבר בורחת לי?"
 "מה, אבל אני לא בורחת."
 "את כל הזמן בורחת לי, אלמה. מתוקה."

“לא נכון”

“אוקיי”, אמר פתאום קצר רוח.

“מה אוקיי?” רציתי להמשיך להתווכח, אם אני בורחת ולמה. אבל נתן

שאל בחדות, “הגענו, לא? תחנה אחרונה.”

הוא כמעט זרק אותי מהמכונית. הפכתי מבורחת לנטפלת. שמתעלקת ומתעקשת לשבת אחרי שאמרו לה ללכת. זו שלא מבינה רמזים ולמה מתכוונים, גם אם אומרים בפה מלא. ניתרתי החוצה.

“מחרתיים הורים שלי טסים לחוצלארץ”, מוללתי את רצועות התיק.

“אז אם בא לך, כאילו סתם, לקפוץ או משהו”

נתן אמר ברוך: “בטח שבא לי” וכבר לא כעס ככה.

הבית הלם. ערב קיץ נטפל לשמיכת הפיקה הנוקשה. אני רליגיוזית. מבעד לתריס מסכי טלוויזיה כחלחלים נצצו. אני רליגיוזית. בנמל התעופה בן-גוריון נעבור את הבדיקות הביטחוניות בדרכנו לטיסה. מייד אחרי הנחיתה נירשם במלון ואחרי התרעננות קלה נצא לסיור ראשוני בעיר. נראה את שדרות שאנזו אליזה, נלקק גלידת ערמונים בגני טיולארי ונערוך הכרות ראשונית עם כרך האורות הגדול ששמעו יצא למרחקים. נסיים בארוחת ערב במסעדה על גדות נהר הסיין. למי מאיתנו שירצו תתאפשר הפלגה לילית רומנטית בתוספת תשלום.

*

ביקשתי שיעירו אותי כשיצאו, הטיסה עמדה להמריא בשש לפנות בוקר והם כיוונו שני שעונים והזמינו השכמה לחצות הלילה ליתר ביטחון. אבל כשאמא ניסתה להעיר אותי ולהיפרד, מלמלתי והמשכתי לישון. ברבע לשבע בבוקר שתי כוסות קפה נקיות המתינו לייבוש במטבח מסודר ונקי ועל השיש הונח פתק נרגש. “יצאנו לדרך!” הוצפתי אושר מסחרר.

*

הבית היה מוכן, ואני התקלחתי. חפפתי את השיער פעמיים. השתמשתי במרכך. שמתי טיפות מהבושם של אמא. בנקודות הדופק, בדיוק לפי ההוראות ב"מ"ע 12 עד 16, מדריך לנערה המתבגרת". אבל הלב שלי דפק בכל הגוף. חיכיתי כשנתן לא הגיע. וכל הערב, כל הלילה נתן המשיך, המשיך, והמשיך לא לבוא. אולי הוא שכח שהזמנתי אותו? אולי התחרט. אולי סתם אמר מתוך נימוס שישמח לבוא ולא התכוון. אולי מהנימוס אמר, בשביל לא להעליב. אולי דמיינתי. אחרי שעתיים כשצלצל הטלפון, לפתי את השפופרת כאילו כל חיי זורמים בקילוחים מנקביה השחורים.

מעבר לקו שאגו הוריי שפריז פנטסטית ובכל השאנו אליזה הוזה לא מצאו מעיל אחד הגון. מעיל אחד!! הכול אצלם עם פרווה וגועל נפש. וגם המחירים לא באים בחשבון. אבל ראו את היהלומים במצודת לונדון. משהו לא רגיל. יספרו כשישובו ארצה. חוויות בלי סוף. "ומה נשמע בארץ? יש חדש בארץ?" אז למה יש לי קול של תשעה באב? מה זה, אני מתגעגעת? נו, גם הם מתגעגעים מאוד. אבל מכיפים וקנו לי תיק משגע לבית הספר ועוד כמה הפתעות. סוד. לא מגלים. שתהיה לי הפתעה. שאדליק את הבוילר. ושלא ימצאו בלגן בבית. כן? הם לא רוצים להיכנס למחארה, כן? ושלא אדאג, כי אחרי שהאווירון נוחת עוד יש אלף ואחת פרוצדורות בנמל התעופה. אי אפשר לדעת אם לא יעצרו אותם אולי לבדיקה במכס. עלול לקחת זמן, הפרוצדורה במכס. שלא אדאג. ושאלך לישון. ממילא יגיעו לכל המוקדם בשלוש אם לא בארבע לפנות בוקר. במידה שהאווירון בזמן ימריא, בזמן ינחת. ואם הם לא יתעכבו בלוד בנמל התעופה ולא יעוכבו במכס ובעניינים שיש. אז נראה מחרתיים, כן? רק בלילה לא לשים את השרשרת, שיוכלו להיכנס לפנות בוקר.

"בסדר, אמרתי, "בסדר! אוקיי!! בסדר!"

למחרת ניקיתי את הבית, כשנתן צלצל. "אלמה'לה", אמר, "תגידי,

באיזה יום קבענו?"

"אתמול!"

נבהלתי שיצא לי קול כזה, מתריס ומתלונן.

"לא נורא, זה בסדר."

"אז מה, אכזבתי אותך, הא?"

"זה בסדר."

"בחיי שלגמרי פרח לי מהראש. תהרגי אותי! פתאום אני ככה תופס את עצמי: רגע-רגע, מתי בעצם.. יא.. שמתי לך ברז-ברז, הא? את בטח שונאת אותי. את רוצה לרצוח אותי, מה? איך אני יכול לפצות אותך, אלמה?"

"זה לא כזה משנה."

נתן התעקש. הוא אמר שהוא בדיוק מתראיין לאיזו תכנית, הוא ביקש שאקפוץ. זה יהיה מעניין בשבילי, הבטיח. חויה. לראות אולפן טלוויזיה זה יכול להיות מעניין בשבילי. לא? היה לו רושם שאני נערה שמתעניינת. לא נערה שטחית. אבל אם בטוח שאני לא מעוניינת... "אז כן? בסדר. יופי. אחר כך נעשה משהו נחמד ביחד. זו הפתעה." ושוב, מכל הלב. באמת שבלי כוונה וממש חבל לו שאני כל כך מאוכזבת.

"אני לא כזה יכולה להרבה זמן רק, גמגמתי, "כאילו, תודה. רק אני חייבת הפתעה קצרה יחסית, כי הורי חוזרים ארצה מחר בבוקר. ואני חייבת לעשות מלא דברים, הם ירצחו אותי אם ייראו את כל הבלגן."

אחרי שעה עמדתי באפלט בועת האור שהקיפה את נתן כשהתראיין. צפיתי בו טבולה בחשיכה שבה נעו צלמים ומצלמות מגושמות שחזרות החליקו על חוגת גלגליהן. לרגלי כבלי חשמל. נבלעתי בצללי האולפן שהפליא בכיעורו מול בועת האור שבה הסב נתן מול המראינת, מאופר, בכורסה פרחונית, מדבר על ההשפעות על כתיבתו. פתאום גער בי צלם שבלוריתו לבנה ופרועה: "מה את מסתובבת פה איתו? לכי הביתה, ילדה. לכי לבית ספר!" מישוהו שלראשו אוזניות היסה אותו ואני נסוגתי עמוק יותר לחשיכה ולצללים.

אין בית ספר, חשבתי במרי, החופש הגדול עכשיו, דביל.

נתן חלף בתנופה כשקם והופתע: "אלמה?" כאילו לא הזמין, ביקש והפציר שאבוא. כבר הסתער ליציאה מהאולפן. במהירות התכלית נכנס למכונית. העיף מבט אומד בחניון ורק אז לחץ על כפתור הנעילה ואפשר לי לתפוס את מקומה של ענת. שהיא הגשם.

"אלוהים, אלמה, "שפכת על עצמך בקבוק או דה קולון שלם? מה איתך?
 את מחניקה. אי אפשר לנשום."
 אולי לא הבנתי. שוב? אולי לא הזמין אותי? ולא התכוון שארוץ אחריו,
 שאדחף לו לאוטו? נתן פתח את החלון ונופף במחאה לאוורר את אדי
 הבושם. הופתעתי כשפתאם נגלתה כיכר הצבר והבוגנוויליה.
 "אה, מה, נוסעים אלי כאילו?"
 "הזמנת אותי.. לא? אני טועה?"
 "אה... לא, כאילו. פשוט..."
 הוא חנה מאחורי המכונית של אבא וכיבה את המנוע. "מה עכשיו
 הסיפור, אלמה?"
 "לא, רק חשבתי ש- אמרת שזו הפתעה. פשוט חשבתי שנוסעים לאן
 שהוא, לא שאכפת לי ש-"
 "נסענו ל'אן שהוא', לא? בובון, הייתי בכיף מזמין אותך לגלידה. אבל את
 כל כך תשנאי אותי אחר-כך כשיכתבו עלינו ב'העולם הזה'."
 האפשרות המושלמת, שצילום שלי - לצד הסופר נתן רייק - יופיע
 בעיתון, הקסימה אותי עד שהשתנקתי.
 "אני מכיר אותך, אלמה. את יודעת שאכפת לי ממך, נכון?"
 הוא בהה ברחוב השקט ובכביש השחור שפיתולו העמיק מולנו לפני
 שרכן וקירב את פניו סנטימטר מפני. "את יודעת שאכפת לי ממך?" שאל.
 הנהנתי. שפתיו התפתלו בחיוך זעיר לפני שנגעו בשפתיי. ידו לפתה את
 העורף שלי כשנרתעתי והדביקה אותי לפניו ולשפתיו. "תפתחי כבר,"
 מלמל כשהידקתי את פי. לשונו ליקקה והתפתלה על צווארי ופני,
 אצבעותיו לפתו ומחצו את עורפי. הוא נאנק.
 "כמה בושם שמת, תגידי לי?"
 "היה כתוב ב-"
 "ההורים עדיין בחו"ל?"
 הנהנתי. פני דביקות ועורי בער מחיכוך הזיפים. התלבטתי מתי
 מנומס לנגב את כל הרוק שהגיר, זה יכול להעליב אותי, אם אנקה
 את הפנים.

"הם חוזרים מחר, כאילו הלילה לפנות בוקר, אני לא יודעת בעצם אם זה נחשב היום או מחר..."

"אז מה את אומרת, שניכנס?"

"מה, אלי?" צחקקתי, היסטרית. "בטח, כאילו, אפשר, כן."

סובבתי את המפתח במנעול הדלת, פעמיים. הבית היה חשוך. ניגשתי להרים את התריס, אבל נתן אמר "בואי."

קפאתי. "שנייה," אמרתי, "אני רק..." נתן נצמד אלי. "את יודעת שאני נמשך אלייך," נהם. השפלתי מבט לרצפת הסומסום וסקרתי אותה בעניין.

"את לא מאמינה לי?"

"לא," אמרתי. מפני שהתביישתי להגיד כן. ושלא יחשוב שאני שוויצרית. וכדי שיתעקש, ויגיד עוד ועוד. יסביר, ויפרט וייתן דוגמאות, וישכנע. עם נימוקים.

אבל נתן רייק לא הסביר. הוא נהם, גנח ונאנח. השפתיים שלו נצמדו לשלי. לשון עבה נדחקה לי לפה וידיים לבגדים. נתן פשוט חלץ והתיר, שלף ופשט, סילק והסיר.

עד שקמנו מהרצפה ואספנו את הבגדים. רכסנו רוכסנים ואבזמים בשתיקה, כפתרנו כפתורים בדממה, חגרנו, התעטפנו, עטינו והחלקנו, סייגנו וגידרנו, גרבנו. נעלנו. שרכנו ועדיין שתקנו.

"שנשתה משהו, לפני שאזווה?" הציע. הוא כחכת, "סתם כוס מים או סודה קרה, אם יש. רק תפתחי חלון, את חייבת ללמוד להשתמש בבושם, אלמה'לה. ברצינות."

צעדתי בנוקשות למטבח. הוצאתי שתי כוסות ומזגתי פטל. פקקתי את המיכל. טיפה ניגרה לשיש. סובבתי את ברו המים ומילאתי מים. בהיתי בענן המאדים.

מפתח שרט את הדלת. ציר יילל. אמא ואבא חזרו מאירופה, צמאים, רעבים ונלהבים, עייפים אך מרוצים. הפרוצדורות לא ארכו שעות כמו שחשבו. סתם הזהירו אותם שמחכים למזוודות ויש תורים. הבטיחו הרים וגבעות. והנה, במכס אפילו לא רצו להעיף מבט במזוודה. לא בודקים בכלל. הפקרות ממש. יכלו להכניס ארצה את כל אוצרות ספרד

ואיש לא היה מבחין! ואבא דווקא הציע, שאל אם לא צריך שום ביקורת, ושם הפקיד, שזה תפקידו, כנראה היו לו דברים חשובים יותר לעשות. היה שקוע בפטפוטים עם איזו חתיכה ואמר "תעבור, תעבור!" ככה!

כשחזרו בעשר בלילה מאירופה עמדו הלומים בכניסה כשמשולחן הפורמייקה במטבח התרומם הסופר נתן רייק, ג'יני מכד, מרגלית במעי הדג. לרגע מחריד בהו כולם בלא מילים.

"ערב טוב," התעשת נתן רייק והושיט את ידו באדיבות, "נעים מאוד, נתן. נתן רייק," הוסיף כאילו לא ברור שכולם יודעים, "מקווה שאני לא אורח לא קרוא..."

"חלילה!" השיב אבא והניח את המזוודה הנעלבת בכניסה, כדי להושיט את ידו ללחיצה.

"שמענו עליך בלי סוף," הוסיפה אמא.

נתן חיך.

"וללא ספק, גידלתם בת לתפארת, אני מוכרח לומר."

כולם הביטו בו.

"קיבלת קומפלימנט, אז אמרי תודה." אמא העירה.

"זה בסדר," נמרצות נוספה לטון האדיב והזהיר של נתן, "רק חזרתם. אני אחל לכם ערב טוב, וברוכים השבים, כמובן! ניתן לכם לנחות בשקט, להתאקלם."

"לא, לא. אין צורך, לא צריך לברוח! תשתה משהו."

"אני, כמו שאומרים, כבר שתוי ואכול. תודה מקרב לבי! אולי בפעם אחרת. ודאי תהינה הזדמנויות. הלוא אתם מגדלים לי פה מתחרה רצינית," וכבר גרף את צרור המפתחות שלו מהשולחן, "מקווה שביליתם יפה."

אבל אבא רצה לערוך היכרות, עד שנזדמן סוף־סוף, "אני מאוד מודה בעד הזמן והסבלנות שאתה מקדיש לבת," אמר.

"באמת, מאוד יפה מצידך," הוסיפה אמא. "היא כל כך אוהבת את הספרים שלך. מה זה? היא מעריצה שלך! אתה לא מתאר לך כמה אתה תורם לה. קודם הייתה ילדה בלי ביטחון, שמנמונת, תלמידה גרועה, בלי שום חברים, בקושי מוציאה את האף מהבית."

“אמא!”

“ועכשיו? יום ולילה! ממש מהפך. ותדע לך, זה הכול בזכותך. בזכות הסדנה הילדה פורחת, פתאום ככה קיבלה ביטחון, הצ’אנס שאתה פתחת בפניה. תודה מקרב לך שאתה כך, מקדיש.”

“מה זאת אומרת?” השיב נתן בלבביות, “ברצון רב! הזכות כולה שלי, אלמה נערה מוכשרת. אתם צריכים להיות גאים, משפחת ברנט: גדל לכם פה כישרון מבטיח.”

אבא נראה מבולבל. “סליחה?” שאל נבוך.

“אני משוכנע, מר ברנט. לאלמה יש פוטנציאל שכדאי לטפח,”

“לא, אבל.. אלמה?” הקשתה אמא.

“ומה זאת אומרת ‘מר ברנט’?” שאל אבא.

“מה זאת אומרת, ‘מה זאת אומרת’?” השתאה נתן רייק, “אני פגשתי את אלמה בזכות ולא בחסד. ילדה מאוד מיוחדת. טיפוס, כמו שאומרים. ואני מאוד מתרשם מהעבודה שלה בסדנת... אתם יודעים שאלמה שלכם לומדת אצלי בסדנה, כן?”

כולם נראו אבודים.

“אני לא מר ברנט,” אמר אבא וקולו התרומם והמריא בהדרגה ממבוכה לחרון, “שום מר ברנט אני לא! אני הוא שאול פרוזת, שאול פרוזת, זה שמי! נעים מאוד!! עברתנו מ’הרט’. סבי, החלוץ יחיאל הרט, יליד בסרביה, עלה ארצה בסרטיפיקט מזויף מאירופה, אחרי שגנב את הגבול ממנל ברסייט בדרכו לארץ ישראל. אשתי, האמא של אלומה, היא בתו של המוציא לאור אברהם לייש, בעל הוצאת הספרים העברית ‘לייש’!”

“אלומה?” השתומם נתן.

שתקתי.

“גברת אלומה פרוזת הנכבדה מאוד,” אמרה אמא, “תתביישי לך שאת מתביישת בשם שלך. תתביישי לך שאת הולכת וממציאה לעצמך שם.

ברנט! איזה ברנט בראש שלך?! לא פחות ולא יותר: ברנט!!”

“נוער, נוער, נוער,” פיזם נתן רייק בחיוך סלחני, “אי אפשר לדעת איזה שיגעון תורן יצוץ להם בראש, מה? איך אומרים? טיפש-עשרה.”

הוא נמלט במהירות. הורי המשיכו לבהות בי נדהמים עוד דקות ארוכות. הם לא אמרו מילה. ועדיין שתקו כשאמרתי בהססנות שאני הולכת לישון. "אז לילה טוב. מצטערת".

ורק אז השיבו שגם הם מאוד מצטערים. מצטערים ופגועים. ולא חלמו. למחרת אמא העתיקה בכתב יפה את שירה של זלדה "לכל איש יש שם" והשאירה את השיר על המיטה שלי, ליד הכרית. הוא המתין לי כשהתעוררתי בבוקר. ואז נזכרתי בהכול מחדש. הכול. הלכתי להשתין ולצחצח שיניים. שטפתי את הפנים ואספתי את השיער. אבל זה נראה אבוד, כאילו האיברים והתווים שלי הפכו לג'יבריש ולעולם לא אוכל להגיה חזרה לשורות שבהן הייתי כתובה. מרטתי את ג'ובראן חליל ג'ובראן וסוזן פוליס־שוץ מהקיר. זחלתי למיטה באומללות והתחלתי לקרוא. אמא עמדה במפתן החדר ושילבה את ידיה. היא המתינה בשתיקה עד שקראתי הכול ועדיין שתקה כשהנחתי את הדרך בעדינות על הכרית.

"לכל איש, גברת אלומה פרוזת, יש שם. שם שנתנו לו הוריו," הטעימה. בהיתי בה.

"לכל איש יש שם שנתנו לו הוריו." שבה אמא ואמרה. היא נשמעה חגיגית והרואית וקצת מובסת.

"שום דבר לא חסר לך," הוסיפה כששתקתי, "בית טוב וחדר יפה ואבא ואמא. הכול יש לך. הרבה היו מתחלפים איתך."

היא צדקה. יש לי בית טוב וחדר יפה. אני בת מזל. זה משהו שאמא הזכירה מדי פעם, לאשש ולאכוף ולהזכיר את השם שכבר קראה לי בו. לנקוב ולקרוא ולשנן עד שאענה לו כמו שהערב צלוב בשתי והעקוב במישור והמישור באנך. עד שאשמע בקולה. ואענה לשם שלי. חזרתי לקרוא עוד קצת.

"טכנית..." התחלתי לומר אבל הקול שלי לא נענה התעבה ונאלם. כחכחתי: "טכנית היא גם כאילו אומרת שלכל איש יש את השם שנתנו לו הוריו אבל עוד שמות..."

אמא נעצה בי מבט שהבהיר שמוטב לא להמשיך להתווכח. לאורך כל העשור הבא קראו לי בבית "אלמה". בשבוע הראשון היו תוכחות ארוכות

ושתיקות חמוצות. אולצתי לשבת זקופה. ולהפסיק לבהות! להקשיב!
 "בן אדם," אמרה אמא שלי, צריך לדעת קודם כל ולפני הכול להיות
 השם שלו, שם שנתנו לו הוריו."

כפרתי בשם שלי ובבית הטוב, בסיפור שסופר ובמה שהתכוונו לספר.
 שוב ושוב. בכל העיקרים. כשנתן שאל, בתור המתפתל בשבוע הספר למי
 להקדיש, לא הצלחתי להמשיך לערוב ולענות, שיחתום לאלומה פרוות.
 ולא שישאל. ולהסביר שזה שם שיש לו כמה פירושים, אלומה היא אסופת
 שיבולים, קרן אור, מלכת הכיתה, ילדה ישראלית, מדריכה ב"הנוער
 העובד", מ"כית בצבא. שסבא שלה, ואבא, ועברתו ופרוות. נפרמתי מהשם
 כמו מכלאיים, בלי להתכוון. ככה. בכלל אמרתי עלמה גראנט. סתם מפני
 שחפשי מהר למי באמת שיקדיש? ועם מי יש לו הכבוד? ופתאם צפו לי
 משום מקום ילדי רב החובל גראנט והעלמה גומי לעיסה בטעם ספירמינט.
 אני אמרתי שיקדיש לעלמת המנטה ולילדת רב החובל גראנט אבל נתן
 שמע ברנט וכתב אותי בלי העין.

לאט-לאט כל זה דהה והתיישן לבדיחה. לפעמים כשהטילה עלי
 משימות אמא הוסיפה: "אם זה לא קשה לך, גברת אלמה ברנט." אבל
 ההקנטות הפכו את השקר שלי לקיים. לכל אישה יש שמות לכאורה
 ואצטלה, פסבדון ואנונימיות שנתנו לה כמיהתה ונתנו לה תקופות השנה.
 זלדה היתה לטובתי.

זהו סיפור דמיוני. כל קשר בין העלילה לבין אירועים שהתקיימו
 במציאות, כמו גם בין הדמויות בסיפור לבין בני אדם, חיים או מתים,
 הוא קשר מקרי בהחלט.

גפי (גפנה) אמיר – סופרת ועיתונאית ילידת 1966. את עבודתה החלה כנערה
 בשבועון "מעריב לנוער". עד כה פרסמה שלושה רומנים ("עד כלות", "לוצכים",
 "טווסים על הגג") בהוצאת כנרת, זמורה-ביתן ושני קבצי סיפורים ("עד גיל 21 תגיע
 לירח", "ד"ש מנעורייך") בהוצאת כתר.